

گشت و گذاری خاطره انگیز در نگین کویر ایران

از برج ساعت تا ساباط‌های یزد

(بخش دوم)

شبنم اعماری - گشت و گذار در شهر باستانی یزد و دیدن جاذبه‌های شگفت‌انگیز آن، علاوه بر اینکه شکوه و عظمت تاریخی این نقطه از ایران را به رخ می‌کشد، بازدیدکنندگان را به عمق تاریخ می‌برد و آندگی در خود غرق می‌کند، لحظاتی که سحرهای بی‌سایر لذت‌بخش است. در ادامه و در بخش دوم آشنایی با جاذبه‌های اولین شهر خشتی دنیا به معرفی دیگر جاذبه‌های یزد پرداخته‌ایم.

برج ومیدان ساعت

قدیمی ترین و اولین ساعت شهری ایران در مدنیان نصب شده که به آن میدان وقت ولساعت می‌گویند. این میدان دارای برجی قدیمی است که به دوران فاجر بویه می‌گردد. برج ساعت یزد، ساختمانی خستنی به شکل مکعب مستطیل است که طاق‌ها و قوس‌ها در بنیاد آن جری و کاشیکاری‌های به کار رفته در آن، جلوه‌ای خاص به آن داده است. این بنا تاریخی در سال ۱۳۷۸ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

نقشای تقاطع بروج ساعت، خیابان امام خمینی

موزه آپ

این موزه خانه‌ای پنج طبقه است که با حضور در آن غرق تاریخ چند هزار ساله آب در این موزه بویوم می‌شوند. در موزه آپ یزد که در شمال میدان امیرچخماق جا خوش کرده، کار به یکصد ساله‌ای دیده می‌شود که از میان این خانه عبور می‌کند. در بنشینام این خانه قدیمی هم جاذبه‌های قرار دارد که به وسیله چرخ چاه از آن آب می‌کشیدند و آبشارها خانه را که در طبقه همکف بود، بوی کرندند.

نقشای خیابان امام شمال میدان امیرچخماق، خیابان قیام

دروازه قرآن

کویر دروازه قرآن یزد، یکی دیگر از کویرهای منحصر به فرد ایستادن بزداست که در نزدیکی شهر خودنمایی می‌کند و جاذبه‌ای متفاوت را در خود جای داده است. با حضور در این منطقه کویری با منظره‌های چشم‌نواز و دریاچه‌ای در میان شن‌ها و رمل‌ها رویه‌رو می‌شود که از سیلاب تصفیه قناتلاب در دست برداشته شده که به حوضی جعفر معروف است.

از جمله امکاناتی که در این منطقه وجود دارد، می‌توان به بنشینام، بروج یا کاشیکاری، سنگی روی شن، بروج یا بارگالاند، زین لاین، رستوران شبنم‌های موسیقی زنده، مونوپرچهر خرد و دیگر اشاره کرد.

نقشای یزد، کویر دروازه قرآن

هتل موزه فیدان

این ساختمان تاریخی که در دوره فاجر ساخته شده، اولین هتل موزه ایران است که حدود ۲۵ سال پیش در اختیار خانواده تجاری به نام تهرانی بود. هتل موزه فیدان که قلب شهر تاریخی یزد خودنمایی می‌کند، ۱۴۸ اتاق دارد. از خصوصیات منحصر به فرد این هتل موزه می‌توان به گنجینه‌های مختلفی از آثار تاریخی و قدیمی آن

اشاره کرد؛ گنجینه‌هایی که جذابیت‌هایش را دوچندان کرده است.

نقشای خیابان امام خمینی، خیابان فیدان، عقلمنجان تاریخی اسکندر

بازار مسگرها

این بازار حدود ۶۰۰ سال پیش ساخته شده است. به مرور مسگرها در آن جمع شدند تا به بازار مسگرها تبدیل شدند. مسگرها در زمان‌های تاجران دور در بیشتر شهرهای ایران رونق زیادی داشت که یزد هم از این قاعده مستثنای نبود. رونق مسگرها و ساخت ظروف مختلف مسگری و مساخت ظروف مختلف مسی باعث شده این بازار همچنان سرپا بماند. در بازار مسگرها یزد بیش از ۶۰ باب مغازه مسگری فعال بود، اما امروزه برخی تغییر کاربری داده‌اند و صنایع دستی و پوشاک می‌فروشند.

این حال دین این بازار قدیمی حوضی قوی همانند به یاد دینگان‌گان ششگلی می‌کند که نباید دیدن آن را از دست داد.

نقشای خیابان قیام، حوالی حمام خان

پلک شاهی

این بنا که یکی از قدیمی ترین پلک‌های استان یزد است که در زمان ناصرالدین شاه ساخته شد. پلک شاهی یزد بنیادی آجری دارد که در قسمت‌های بالای سردر ورودی، گچبری کلدانی برجسته‌ای روی دیوار حیاط و چهار سوق پلک دیده می‌شود. درهای اصلی پلک که همگی چوبی هستند، شش‌شعری رنگی زیبایی دارند که در نوع خود جالب توجه است. در حال حاضر از این بنای تاریخی به عنوان نمایشگاه کوچکی برای هنرهای تجسمی استفاده می‌شود. پلک شاهی در سال ۱۳۷۷ به ثبت ملی رسیده است.

نقشای خیابان قیام، میدان خان

عمارت بوستان ناچی

عمار ت بوستان ناچی یکی از بناهای بزداست که به دوره فاجر می‌گردد. این عمارت پس از اهدا به شورای یزد به دستور بوستان در آمدن این بوستان که در مسیر قنات تصفا آباد قرار دارد. علاوه بر جنبه‌های تاریخی، امکانات رفاهی مناسبی برای بازدید و استراحت به گردشگران ارائه می‌دهد. در بوستان ناچی، عمارتی به چشم می‌خورد که بر زیبایی‌های بوستان افزوده است. این بوستان به عنوان سی و نهمین باغ نبینی استان یزد، در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

نقشای بازار شهید حسن خمینی، مسیر قنات فیدان آباد

بازار زرگرها

بازار تاریخی زرگری شهر یزد که قدمت آن ۲۰۰ ساله دارد، یکی از جاذبه‌های گردشگری این شهر کویری است. این بازار، یکی از بازارهای قدیمی و پررونق یزد است که در سال ۱۳۸۲ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. همان‌طور که می‌دانید، طلا و نقره‌های خاصی بر خود دارد، پس اگر به دیدن طلاهای خاص علاقه‌مند هستید، دیدن این بازار را فراموش نکنید.

نقشای شمال خیابان قیام

آتشکده بهرام

این آتشکده که یکی از جاذبه‌های شاخص یزد به شمار می‌رود، ارزش زیادی برای زرتشتیان دارد. این بنای تاریخی که در دوران پهلوی اول ساخته شده و به آتشکده وهرام نیز معروف است، آتشی مقدس وهرام را با قدمت بیش از ۱۵۰۰ سال خود دارد. از جاذبه‌های زیبای این آتشکده، تزیینات ساختمان آتشکده، می‌توان به نگاره زهره که بر بالای ورودی آن خودنمایی می‌کند، اشاره کرد. آتشکده یزد در سال ۱۳۷۸ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

نقشای خیابان امام شاهی، کوچه آتشکده

خانه‌های قدیمی

مانند بسیاری از شهرهای تاریخی کشورمان، یزد هم خانه‌های قدیمی و تاریخی زیادی دارد که از ویژگی‌های منحصر به فرد آنها می‌توان به وضعیت استراحت‌ناشان در جهت قله اشاره کرد. حضور در این خانه‌ها شما را در این خانه‌های کم‌بونه عمیق غرق می‌کند. یزد از جمله خودشان را دارد. می‌توان به خانه لاری‌ها، حراری، شیخ بومر، معصودی، شاه شاهی، خانه ملک‌التجار و آساز کرد.

نقشای بافت قدیم یزد

زورخانه صاحب‌الزمان

این زورخانه بزرگترین زورخانه قدیمی یزد است. بنای که در میان مجموعه امیرچخماق قرار گرفته است، در واقع زورخانه صاحب‌الزمان در نتیجه تغییر کاربری معزن آبشار یزد به کار امیرچخماق است که به‌عنوان شگفت‌انگیز خواهد بود.

پهلوان علی درهمی (معروف به محمدمشکی) در سال ۱۳۸۰ معجز تغییر کاربری گرفت و به زورخانه تبدیل شد. حدود ۵۰۰ طول کشید تا آبشار به زورخانه تبدیل و دروازه‌های یزد به کارگزاران یزد شد.

نقشای میدان امیرچخماق، کوچه بازار ملازری

بقعه دوازده امام

بقعه دوازده امام از آثار به جا مانده دوران سلجوقیان است که کمبند آن نمونه‌ای بارز از معماری این دوره محسوب می‌شود. برخلاف اسم این مکان، سنگ قبری در آن دیده نشود و گفته می‌شود که در دوران خلف، سنگ‌ها را به تاراج برداشته‌اند. این اثر تاریخی اهمیت زیادی از نظر سبک بنا، نقش و نگار و گنبد کوفی رنگی در معماری اسلامی دارد. این اثر قدیمی ترین بنای سربای مائده بزداست به بقعه دوازده امام که کسی نمی‌داند چرا و چگونه به دوازده امام معروف است در سال ۱۳۱۷ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

نقشای بافت قدیم، محله مه‌ادان، جنب زندان اسکندر

حمام ابوالعالی

این بنا که در قلب بافت تاریخی یزد قرار گرفته، بر اساس معماری منطقی و حساب‌بندی‌های آجر، رنگ، گچ و ساروج در شهر یزد ساخته شده و تزیینات به کار رفته در سقف آن زیبایی و اصالت خاصی در ساختمان این بنا تاریخی با داشتن قسمت‌های دست‌نخورده، حمام قدیمی که شامل هشتی، راه پله ورودی، فضای ورودی و حوضچه‌های متعدد آب در می‌شود، خرمنه، اتاق استراحت، شاهنشین گریخته و می‌شود، نمونه کاملی از معماری دوره قاجار به است. حمام ابوالعالی در سال ۱۳۷۷ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

نقشای خیابان امام شاهی، کوچه خورشیدی خله، رویه‌روی زندان اسکندر ساباط‌های یزد

کوچه پس‌کوچه‌های سرسوسه‌بند، یکی از زیبایی‌های این شهر کویری است که به آنها ساباط یا راهرو و تالان می‌گویند. جای کم‌تر تالان سوزان بزداست، توان گری‌های کویری به این کوچه‌ها پناه برد و به دل‌ریه این ساباط‌های بی‌نظیر سپرد.

نقشای بازار امام جعفر، خیابان مصلی علاوه بر آن‌ها که به آن اشاره کردیم، یزد معلو از جاذبه‌های دیدنی دیگری است که کلام بزداست، خانی خود دارد که معظنا یازدهم از آنها برلمان شگفت‌انگیز خواهد بود.